

Изм. № 212/ 13.02.2008г.

НА ВНИМАНИЕТО НА
ПАРЛАМЕНТАРНАТА КОМИСИЯ
ПО ОКОЛНА СРЕДА И ВОДИТЕ

ОТНОСНО: ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ОТГОВОРНОСТТА ЗА
ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И ОТСТРАНЯВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНИ ЩЕТИ (850-01-39/06.02.2008)

1. В хода на предварителната работа и неколкостепенни обсъждания, бяха възприети основни принципни предложения на секторни организации, членуващи в БСК (Българската асоциация на металургичната промишленост, Българска асоциация по рециклиране, Българска минна камара, Българската камара на химическата промишленост и др.). По такъв начин бяха подобрили практическата осъществимост при прилагане на изискванията от страна на държавната администрация и операторите и снижени до реалистични размери, разходите за постигане на съответствие. Това се отнася преди всичко за:

- характера и вида на финансовите обезпеченията по чл. 43, ал. 1;
- възможност за доброволно застраховане (чл.43, ал. 2) с достатъчен преходен период, определен в ПЗР;
- последващо регламентиране чрез наредба на мерките и референтните цени на превантивните и оздравителните мерки (чл. 4, ал. 3);
- частичното стесняване на приложния обхват на законопроекта чрез относително по-точно отразяване на изискванията на Директива 2004/35/СЕ - Анекс II;
- възможността и други компетентни лица да изготвят доклади за оздравителни мерки, освен регистрираните експерти.
- други, посочени в предишни становища на БСК.

Това без съмнение ще елиминира:

- обездвижване на стотици милиони до няколко милиарда лева от оборотните и капиталови средства на предприятията,
- извършването на практически нереалистичната оценка на риска, актуализираща се спрямо непрестанно протичащи промени в оперативното управление и контрол на десетки хиляди оператори в обзрима перспектива.

2. Подкрепяме частичното ограничаване на приложния обхват на законопроекта (Прил.1, т.2) в съответствие с изискванията на основната директива до “събиране, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци за които се изисква разрешение или регистрация съгласно Закона за управление на отпадъците”.

В същото време т. 2 от списъка на дейностите по приложение № 1 към чл. 3, т. 1 от законопроекта следва да се прецизира, че става дума за дейности по събиране, транспортиране, оползотворяване само на опасни отпадъци, за които по сега действащия Закон за управление на отпадъците се изисква единствено комплексно разрешително по ЗООС или разрешение за дейности с отпадъци, издадено по Глава V от ЗУО.

Сега предложената редакция необосновано разширява приложното поле на закона и се явява в колизия с останалите нормативни актове, които регламентират права и задължения, свързани с екологосъобразно управление на отпадъците.

Същевременно в някои случаи са налице оператори, заплатили продуктова такса¹, като същевременно е оторизиран един или малко на брой оператори, с недостигащ капацитет спрямо потребностите на територията на цялата страна. Оторизираните оператори ползват средства от платените такси, ангажирани са с всички дейности, свързани с излезлите от употреба автомобилни гуми, или отпадъци от опаковки, стари автомобили, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване. В подобни случаи, от операторите, заплатили продуктова такса следва да отпаднат, както задълженията за откриване на банкова гаранция или застраховка, гарантиращи МОСВ при евентуално нанасяне на щети върху ОС, така и от приложния обхват на законопроекта (Приложение 1, дейности по оползотворяване и обезвреждане), доколкото **основният принцип „замърсителят плаща” е вече реализиран.**

Предвид гореизложеното, предлагаме чрез допълване на чл. 5, от обхвата на задължените лица и дейности да отпаднат фирмите, които заплащат продуктова такса или изпълняват задълженията си по събиране и оползотворяване чрез организация по оползотворяване, както и лицата, които дължат предоставяне на финансови обезпечения по реда на други нормативни актове, свързани с опазване на околната среда. Тук визираме стопанските дейности, включени в съдържанието на т. 9 на Приложение № 1, към чл. 4 (внос, износ, транзит), които попадат в приложното поле на друг Европейски Регламент ЕС 1013/2006 г. за превоза на отпадъци, който регламентира финансовата отговорност за причиняването на екологични щети и правилата за изплащане на застраховки и гаранции в случай на настъпила при превоза еко-щета. Този регламент има директно действие за страната ни от датата на фактическото ни членство и изисква ангажиране на финансовата отговорност на задължените лица във всеки случай на превоз на опасни отпадъци на територията на ЕС.

Същото се отнася и до дейности за които по силата на други закони се внасят или предстои да бъдат регламентирани финансови обезпечения – минни отпадъци.

3. Необходимо е ясно и неподлежащо на субективно интерпретиране определяне на понятието „непосредствена заплаха за екологични щети” (сега “достатъчна вероятност за възникване на екологични щети в близко бъдеще”). Предвидената административна отговорност и финансови обезпечения, задължения за уведомяване на компетентния орган, ще предизвикат многобройни спорове за определяне на случаите с възникнала „непосредствена заплаха за екологични щети”. В тази връзка предлагаме, нова дефиниция по §1, т.17:

---

¹ Например, в приложение 1 към чл. 3, ал.1, т.1 попадат производителите на регенерирани автомобилни гуми, които осъществяват оползотворяване на износени гуми на местни потребители или внасяни в страната по т.нар. „зелен списък”. По силата на ПМС 137/29.06.1999г., за приемане на Тарифа за таксите за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, считано от 2000г., бяха въведени продуктови такси за производителите на нови гуми, както и за вносителите на нови, регенерирани и употребявани пневматични гуми. Целта на събираните такси е те да бъдат използвани целево за събиране, транспортиране и рециклиране на негодните за употреба автомобилни гуми. Фирмата спечелила конкурса за извършване на тези дейности, има задължението да изгради регионални площадки за събиране на старите автомобилни гуми и в следствие да ги рециклира в съответствие с определените нормативни изисквания, за което е финансирана от ПУДООС. Към момента основателно се приема, че не се извършва събиране на негодни гуми от мястото на образуване на отпадъка. Независимо от това, че 7 години внасят такси, фирмите от бранша сами търсят начин (без да са законово задължени) за законосъобразно освобождаване от отпадъка. Пневматичните гуми са първата стока, обложена с продуктова такса, а за редица включени по-късно стоки /опаковки, МПС, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и т.н./ бяха приети съответните наредби. В тази връзка АСОЦИАЦИЯТА НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ, ВНОСИТЕЛИТЕ, ТЪРГОВЦИТЕ И ВУЛКАНИЗАТОРИТЕ НА ГУМИ настоява, МОСВ да приеме конкретна наредба по чл. 24 ал. 2 от ЗУО, тъй като нейното отсъствие понастоящем не дава възможност на бранша да създаде организация за събиране и третиране на излезлите от употреба пневматични гуми, **както и да поеме отговорности по този законопроект.** Подобен е случаят и с излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, и чакащите процедури за разрешителни на кандидати за упражняване на дейност като организация за оползотворяване.

„17. непосредствена заплаха за екологични щети” означава оценена спрямо критериите за оценка на риска достатъчна вероятност за възникване на екологични щети в бъдеще, която е в пряка причинно-следствена връзка с човешко поведение, дейност или въздействия върху околната среда от извършване на дейности по Прил. 1”.

Ако не бъде възприето това предложение, следва да бъде въведен текст (в чл. 20 като нова ал.1) за предварително регламентиране на случаите (списък с **изчерпателни по възможност** характеристики) на потенциалните заплахи за възникване на екологични щети, подлежащ на съгласуване от компетентния контролен орган и **по** предложение на съответния оператор.

В тази връзка предлагаме в чл. 20, ал. 3, да бъде включена нова т. 3 със следния текст ”данни от протоколи от извършени анализи и измервания, доказващи нарушаване на приложимите стандарти за качество на водите и почвите и/или на оцененото базисно или консервационно състояние по §1, т. 1-3, т. 13 или т.14”.

4. Възприето е предложението за частично ограничаване броя на компетентните органи (МОСВ, РИОСВ, БД и НП). В същото време следва да бъде осигурена ефективна комуникация с териториалната администрация и възможност административно обжалване пред относително независим централен орган. Правомощията на МОСВ по чл.7, ал.1, т. 1 и т.3 категорично блокира тази възможност, независимо от предвиденото делегиране на правомощия (виж също предложението за регламентиране на функциите на ПУДООС по този законопроект). **Необходимо е делегиране на всички основни контролни функции спрямо операторите по този закон на РИОСВ** (вместо МОСВ, БД, директорите на националните паркове), вкл., получаване на информация от операторите, издаване на заповеди за утвърждаване на предложените оздравителните мерки, упражняване на контрол и т.н.

5. Подчертаваме отново необходимостта от осигуряване на безплатен достъп за операторите до базите данни на ИАОС за състоянието на защитените видове, природни местообитания, водни обекти и почвите. Данните са необходими за определяне на базисното състояние спрямо което се констатира наличието на заплаха за екологична щета и за освобождаване от отговорност на операторите за щети предизвикани от трети лица или свързани с предписания на контролните органи. В този смисъл следва да бъде въведена съответна алинея към чл.19.

б. Законът следва да регламентира забрана за двойно покритие (извършване) на разходи за оздравителни и превантивни мерки в съответствие с чл. 16, ал. 2 на Директивата. Именно в тази връзка е и отправеното предложение по т.2 на представеното становище, вкл., цитираната позиция на АСОЦИАЦИЯТА НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ, ВНОСИТЕЛИТЕ, ТЪРГОВЦИТЕ И ВУЛКАНИЗАТОРИТЕ НА ГУМИ.

Необходимо е да се регламентират случаи, предвидени в директивата, които не са надлежно транспонирани в сегашния текст (непредвидимост на щетата, свързана със сегашното състояние на научното и техническо познание, яснота относно предписанията на компетентния орган за **допустимост на емисията или събитието**, причинили щетата в случаи на издадени разрешителни, респективно изпълнявани програми за постигане на нормативно съответствие).

В тази връзка следва да бъде транспониран кореспондиращия текст от чл. 8, ал. 4, (а) и (б) на Директива 2004/35/ЕС, като в чл. 38, ал. 2 на законопроекта, като се добавят нова т.3 със следното съдържание:

“т. 3. са причинени от емисия, дейност или начин на използване на продукт, за които операторът може да докаже, че според състоянието на научното и техническото познание към момента на изпускане на емисията или извършване на дейността, не е било известно че те могат причинят екологични щети.”.

7. Настояваме отново да бъде преоценена нехарактерната за държавен орган, роля на МОСВ по сегашните чл. 43-45 и на други места в текста, като „финансова” институция, доколкото МОСВ е орган за изпълнение на държавната политика по ОС. Акумулирането на средства по финансови обезпечения, финансирането на оздравителни мерки, осъществяването на разчети с операторите на инсталации, изпълняващи оздравителни мерки, и в други подобни случаи, предвидени в действащите специални закони, следва да се съсредоточи в обособена партия в **ПУДООС в чиято полза следва да бъдат открити и съответните предварителни обезпечения**. Подкрепяме отново насочването по сметка на ПУДООС, а не към МОСВ на определена част (например до 30%) от санкциите и дължимите такси за покриване на (административни) разходи по оздравителни мерки, предприети за сметка на общините и/или областните управи. Резервираните с течение на времето средства могат да се ползват за финансиране на оздравителни мерки в случаите когато съответните оператори са обявени в неплатежоспособност (виж чл. 14, ал. 1 на Директива 2004/35/СЕ) за възмездяване на оператори, които са били задължени да предприемат мерки по отношение на екощети причинени от трето лице или в случаите по чл. 38, ал. 2, т. 2. Допълнително чрез последващи промени в ЗООС следва да се гарантира прозрачност на управлението и разходването на средствата вкл., увеличаване на постоянната квота за представители на операторите на промишлени инсталации (предлагано многократно по други поводи от БСК).

8. За нас остава неясно понятието "щета", което се дефинира с Допълнителните разпоредби на законопроекта. Считаме че "щета" може да е налице само при пряко и непосредствено въздействие на стопанската дейност – в следствие на която се причинява вреда върху обекта на въздействие - екологичен компонент. Обратното би означавало че всяка щета, която може да се обвърже, дори по косвен начин с дейността на определена стопанска единица, по презумпция, може да ѝ се вмени във вина и съответно в отговорност. А това е недопустимо. Необходимо е изследване на причинно-следствената връзка между източника на замърсяването (причинителя на щетата) и настъпилата отрицателна промяна на природния ресурс, която връзка трябва да е установена въз основа на убедителни доказателства и трябва да се намира в пряка и непосредствена зависимост с настъпилата щета.

За контакти: тел. 980 30 55, brankov@bia-bg.com

С уважение,

Божидар Данев
Председател